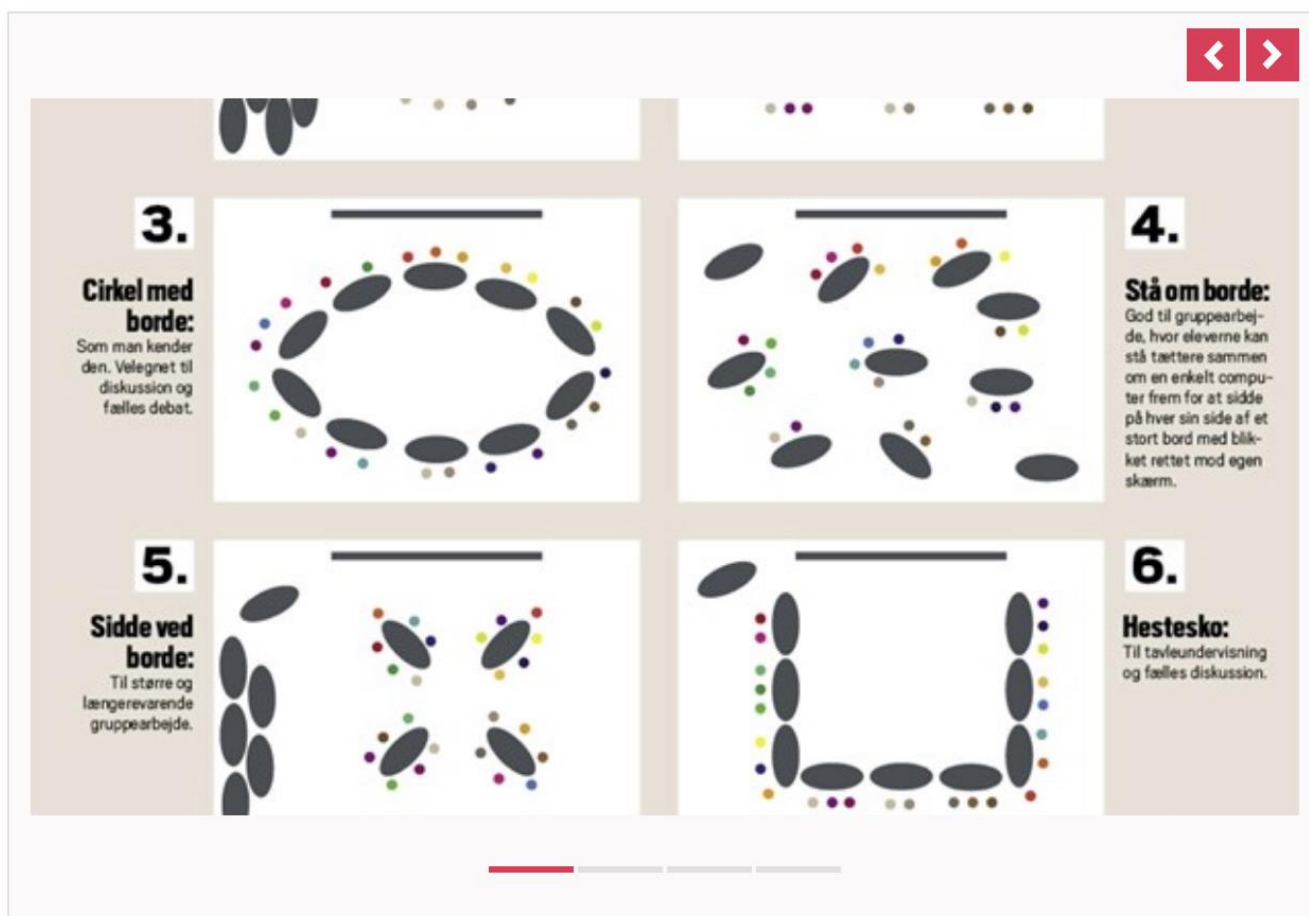

Det mobile klasseværelse vækker begejstring

Af: Mikkel Medom

De fleste elever i folkeskolen sidder på samme måde som for en menneskealder siden. Et nyt forsøg med mobile borde og stole gør op med det statiske klasseværelse. Både lærere og elever får mere ud af en fleksibel indretning.

Forestil dig et klasseværelse i en folkeskole. De fleste tænker sikkert det samme: en tavle, vinduespartier langs den ene væg og store, firkantede borde med tyggegummirester under bordpladerne spredt symmetrisk i rummet fra katederet til bagvæggen og så de tunge tilhørende stole med skrammede metalben.

»Det er sådan, vi forventer, at klasselokalet ser ud, for det er det landskab, vi er vokset op med i vores egen skole«, siger Ella Jørgensen, cand.pæd. og lektor på læreruddannelsen Via i Aarhus. I forskningsprojektet Klasselaboratoriet arbejder hun med at ændre det landskab til det bedre for undervisning, elever og lærere.

»Trods viden om, at indretning har stor betydning for lærernes praksis og elevernes læring og trivsel, har indretningen af vores klasselokaler ikke ændret sig væsentligt de sidste 100 år«, siger Ella Jørgensen.

Indretningen af det mobile klasseværelse adskiller sig fra det traditionelle klasseværelse ved at have mobile borde og lette, flytbare stole, der kan stables. Møblerne gør det muligt for eleverne at ændre bordopstillingen i klassen på mindre end to minutter og tilpasse undervisningen i netop den time.

Forskerne i projektet har samarbejdet med Solbjergskolen syd for Aarhus, hvor lærere og elever i 6. klasse har afprøvet de mobile møbler.

»Min indledende tanke var, at det her bliver tre uger med 22 børn og totalt kaos«, siger Ann Jacobsen, en af de lærere, der skulle afprøve det mobile klasseværelse og give sine erfaringer videre til forskerne fra Via. »Men efter nogle få timer finder man ud af, at man bliver givet et helt nyt værktøj, som man kan bruge i undervisningen, fordi man lige pludselig kan tænke opstilling ind i sin forberedelse«.

Et rum bliver til flere

Inden Ann Jacobsen og eleverne fra 6.c prøvede kræfter med de nye møbler, fik de en kort introduktion af Ella Jørgensen, som også sørgede for, at der var skabeloner hængt op i den ene ende af klasseværelset, så de havde noget at tage udgangspunkt i, når stole og borde skulle placeres.

»Det var noget af det, vi fandt ud af ved det her forsøg: Det er meget nemmere for læreren at bruge møblerne, hvis man har nogle forhåndsopstillinger, som eleverne kan indrette efter«, siger Ella Jørgensen.

For Ann Jacobsen har det mobile klasseværelse betydet, at ét rum blev til flere - og det er der store fordele i:

»Det blev til en legeplads og en faglig skoleplads, en gymnastiksal, en biograf og et teater. Man kunne lige pludselig skabe en ny scene på ingen tid med børnene som aktører, der samarbejder om at skabe et fællesskab omkring det at indrette deres eget klasseværelse«.

Normalt tog det eksempelvis tid for Ann Jacobsen og eleverne at finde et egnet lokale at være i, hvis de skulle bruge gulvplads. Men de nye møbler kunne bare køres til siden, hvis der var brug for plads til store armbevægelser i undervisningen.

Også eleverne var hurtige til at mærke og sætte ord på nogle af de positive læringseffekter, fortæller forskeren:

»En elev bemærkede for eksempel, at det gav meget mere energi at stå op, når man skulle diskutere, mens det var rart at sidde ned, når der skulle skrives længere opgaver. En anden elev lagde mærke til, at fællesdiskussioner fungerede meget bedre, når man sad i en cirkel, fordi man ligesom var med og kunne kigge hinanden i øjnene, i stedet for at man skulle vende sig om, når den, der sad bagerst i lokalet, havde ordet«.

Fysisk rart med flytbare møbler

Det var samtidig ikke kun eleverne, der var tilfredse med det mobile klasseværelse. Ann Jacobsen følte også, at hendes undervisning blev mere spændende at forberede og sjovere at udføre:

»Det var for det første fysisk rart at få skiftet møblerne ud, fordi det pludselig gav luft. Det føltes, som om der var mere plads, selv om rummet jo havde samme størrelse. Jeg forberedte mig også mere grundigt i den tid, vi havde møblerne, fordi jeg nu havde en ny dimension at arbejde med, som skulle tænkes ind i undervisningen«.

Derfor var det også mærkbart for Ann Jacobsen og klassen, da forsøget for nylig blev afsluttet, og de gamle møbler genfandt deres plads i klasselokalet. »Man ser lige pludselig, hvor fastlåst man egentlig er«, siger Ann Jacobsen.

Et andet aspekt ved de flytbare møbler var den orden og renlighed i klassen, som de medførte, pointerer Ann Jacobsen:

»Før havde hver elev sin egen plads, hvor penalhusene lå med indmaden ude på bordpladerne, og taskerne flød rundt omkring på gulvet. Da vi brugte de flytbare møbler, var det et krav, at taskerne blev stillet bag en bestemt linje, så borde og stole kunne køres frit rundt. Da rengøringspersonalet først kom ind i klasselokalet, troede de, at vi havde flyttet undervisningen, for stolene og bordene bliver jo stillet op langs væggen efter hver time«, siger Ann Jacobsen.

Eleverne bemærkede også, at der var mere ryddeligt, og Ella Jørgensen fortæller, hvordan en af dem nævnte, at det var rarere, for det var ligesom at være derhjemme.

»Det er særegent for den danske opfattelse af klasselokalet, at det skal være hyggeligt og hjemligt med sofaer og mikrobølgeovne og så videre, men det betyder også, at der er nogle ting, der blokerer for undervisningen«, siger Ella Jørgensen. »Fysiklærere kan for eksempel gå ind i et lokale, der står klart til undervisningsbrug, og hvor tingene står, hvor de skal, mens dansklærere ofte skal bruge undervisningstid på at få eleverne til at fjerne madpakker, mobilier og andre ting«.

Flere skift i hver time

En klassisk time i Klasselaboratoriet starter med, at eleverne sammen med læreren ruller stolene og bordene ud i den ønskede opstilling.

»Der var indledningsvis nogle forhindringer, som når eleverne kom ind i klassen før lærerne og ikke havde noget sted at sidde, men de fandt hurtigt ud af, hvilke opstillinger der passede til hvilke timer, og kunne derefter indrette klasseværelset selv«, siger Ann Jacobsen.

»Hvis vi for eksempel skulle analysere en tekst i dansk, kunne vi starte ud med en biografopstilling, mens der blev læst højt fra en roman eller en novelle. Derefter kunne eleverne sætte stolene ind til væggen og stå op ved bordene, mens der blev arbejdet i grupper. Det passede fint at flytte cirka to-tre gange i løbet af en time. Det tager cirka to minutter, men giver også mulighed for at dele undervisningen op i flere tempi. Samtidig får man som lærer en kortere distance fra tavlen og ned til eleverne, fordi det virker mere naturligt at gå rundt i lokalet«.

At turde en ny indretning

For Ella Jørgensen er det afgørende, at klassen i stedet for at være en fastlåst størrelse bliver et fagligt rum, som giver lærerne mulighed for at gøre de ting, som de gerne vil med undervisningen. Hun er derfor åben over for, at der findes mange andre muligheder for at gentænke indretningen i landets folkeskoler.

»Lige nu koster det her klassesæt 10.000-15.000 kroner mere end et traditionelt standardsæt til 50.000 kroner. Jeg håber på at kunne skabe opmærksomhed og informationer omkring, at der findes andre veje, man kan gå, i forhold til indretning, så skoleledere og lærere ser behovet for nytænkning og begynder at efterspørge alternative klassesæt, der udfordrer den traditionelle tænkning«.

Hos Ann Jacobsen er der i hvert fald ingen tvivl om succesen: »Jeg vil klart anbefale det. Jeg skal selv have de her borde, og de kommer til at følge mig i min undervisning«.

Video fra rumforlæring.nu